

Diàleg

AVUI+

Des del 1976

 CORPORACIÓ CATALANA
DE COMUNICACIÓ S.L.

 ANTONI CAMBREDÓ, president executiu
JOAN ODINA, conseller delegat
CARLES FLO, director general
IVAN GRAU, director financer
ORIOI GALLISSÀ, director comercial
JOAN SERRA, director de producció
PATRÍCIA TARRIDA, cap de distribució
QUICO DOMINGO, cap de sistemes

**LA GENT DEL MÓN DEL LLIBRE
I EL LECTOR COMÚ**
D. Sam Abrams

Poeta, assagista i traductor
AL PEU DEL CANÓ
**L'encaix
dins
Espanya,
per fi**

La no lectura

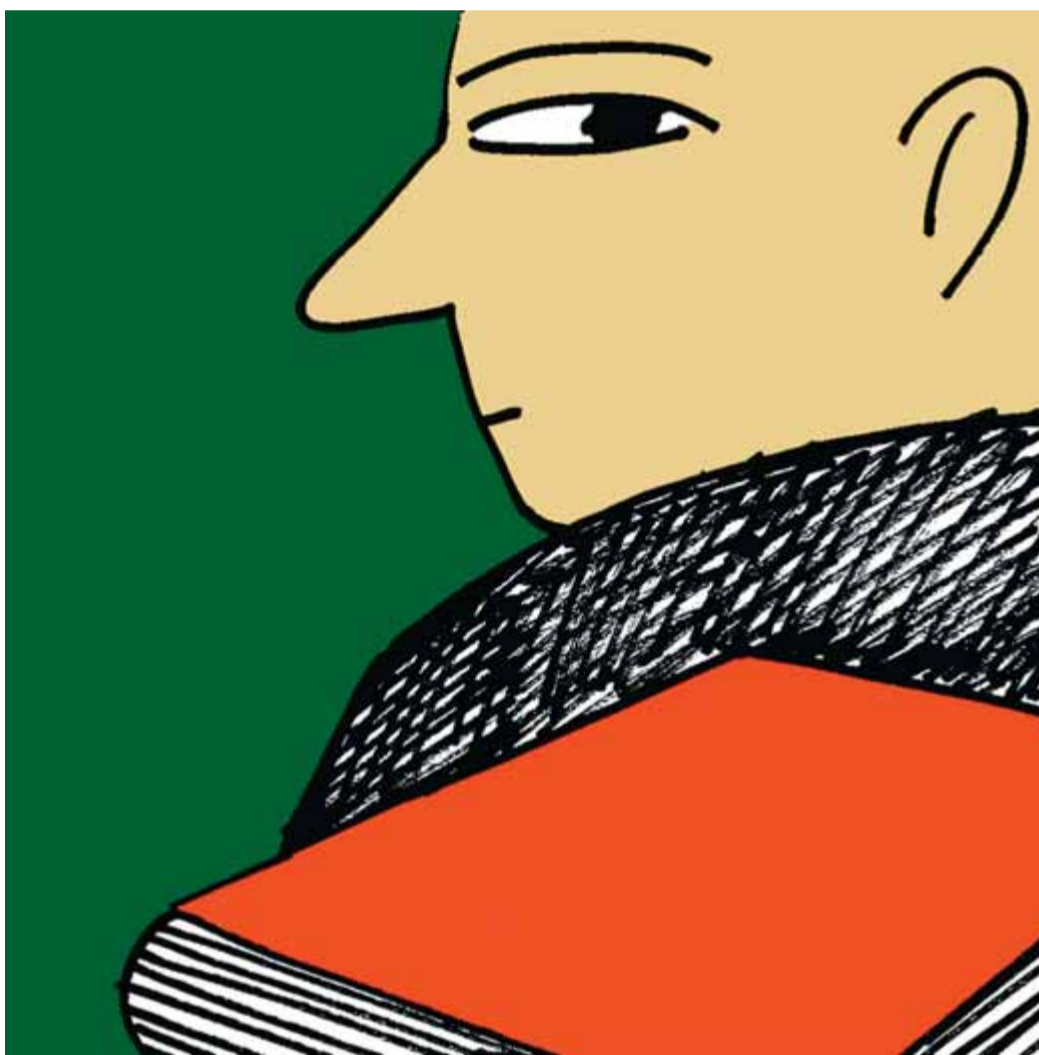
A Comment parlar des llibres que l'on n'a pas lus? el professor i psicoanalista Pierre Bayard ha volgut fer una contribució notable al debat sobre el declivi de la lectura en plantejar a fons, des de la ironia i la passió, el tema de la no lectura i els no lectors. Per Bayard hem de despenalitzar la no lectura a nivell moral, intel·lectual i cultural a base de ser més sincers i autèntics sobre el fenomen, i a partir d'aquesta tranquil·litat podrem renovar la nostra relació amb la lectura accentuant-hi els aspectes més alliberadors i creatius. Segons el provocador assagista, la lectura i la no lectura en definitiva han de dur al mateix lloc: la configuració i projecció de la pròpia personalitat, perquè, amb llibres o sense, el que volem és "parlar de so", parlar de nosaltres mateixos. La lectura i la no lectura són camins que desemboquen a l'autoexpressió.

NO SÉ SI ESTIC GAIRE D'ACORD AMB LA CONCLUSIÓ general de convertir el món en una utopia de no lectors transformats en escriptors, però estic plenament convençut que hem d'adoptar una actitud més oberta, més genuïna i més raonable sobre la no lectura. La pressió de la culpabilització moral sobre el no lector és desproporcionada, rígida i inhumana, i molt sovint, en lloc de generar consciència d'una falta i reparació, acaba provocant encara més desinterès i dissuasió. Sobretot si pensem que la gent del món de la cultura i del llibre no som lliures en absolut de la culpa de la no lectura.

ÉS MÉS, DIRIA QUE ELS HÀBITS DE NO LECTURA ben estesos entre editors, crítics, opinadors, periodistes, escriptors, llibreters i professors són molt més dissuasoris perquè paradoxalment i incomprendiblement s'exerceixen des de les files mateixes d'aquelles persones que figura que defensen la lectura a ultrança com un bé imprescindible. I aquests hàbits de no lectura s'exerceixen de manera impune, menyspreant olímpicament la capacitat de comprensió del públic general per detectar directament la mentida i la impostura.

EN AQUEST SENTIT, EM PREGUNTO SI ÉS POSSIBLE que els editors que presenten llibres davant els mitjans i davant el públic lector general sense haver-los llegit es pensen que la gent no se n'adona. I tots hem vist en alguna ocasió l'editor que va de vaguetat en vaguetat fins que hagi passat l'estona reglamentària que li pertoca. Com vol que un lector s'interessi pel llibre si ell mateix, l'editor, no s'ha molestat a llegir-lo primer, ni a preparar un discurs solvent? ¿Heu sentit mai Jaume Vallcorba (Quaderns Crema) o Isabel Martí (La Campana) parlar dels llibres que publiquen? Quina diferència quan parlen des del coneixement i la convicció.

PRÀCTICAMENT, EL MATEIX ES POT DIR DE CRÍTIQS, opinadors, i escriptors quan es veuen obligats a pontificar sobre una obra determinada, sense haver-la llegit evidentment, perquè s'ha posat de rabiosa moda i no estaran al dia si no s'apunten al carro. Darrerament hem vist tres casos ben representatius gràcies a l'aparició dels *Assaigs*, de Montaigne; *Les benèvoles*, de Jonathan Lit-

“Llegir en diagonal no és llegir. Si els crítics, opinadors i escriptors no prediquen amb l'exemple, ja podem plegar”

tell, i *Vida y destino*, de Vassili Grossman. Tot-hom n'havia de parlar i molts van demostrar senzillament que no les havien llegit, ni ara ni abans. M'agradaria tenir un euro per cada exemplar inacabat de la magna novel·la de Littell. I, altra vegada, quina diferència quan algú com Andreu Gomila (Littell) o Ferran Sáez (Montaigne) et parlen des de l'experiència de la lectura real. Com es pot seduir un lector que s'endinsa en l'extraordinària i inoblidable aventura de lectures que et marquen per a tota la vida com Montaigne o Grossman des de la mentida i la impostura? Llegir en diagonal no és llegir. Si els crítics, opinadors i escriptors no prediquen amb l'exemple, ja podem plegar.

I QUANTS LLIBRETERS T'INTENTEN CONVÈNCER, des de la no lectura, que saben més que el lector que no té més remei que posar-se a les seves mans? Altre cop, quina diferència més abismal amb llibreria com La Central, Documenta, Laie i Ona, que estableixen una autèntica relació de complicitat amb el lector, basada en l'estima i el respecte pels llibres i la lectura. Fullejar no és llegir.

MOLTS PROFESSORS DE LITERATURA SÓN CULPABLES d'un dels pitjors mètodes de no lectura que consisteix a repetir la mateixa lectura fins a la sacietat. Quants professors de literatura no maten el gust per la lectura d'autors apassionants com Maragall i Rodoreda gràcies a repetir mecànicament les mateixes lliçons any rere any? Llegir vol dir que el text t'acompanya al llarg dels teus canvis vitals. Maragall i Rodoreda no són mai els mateixos. ¿Heu tingut mai l'ocasió de sentir Pere Ballart o Jordi Julià parlar de literatura? Els dos professors hi posen tanta passió i rigor que poden reconduir el més rebel. Les lectures definitives no existeixen.

LA GENT DEL MÓN DE LA CULTURA I DEL LLIBRE hauríem de ser més sincers sobre les nostres relacions amb la no lectura i no hauríem de subestimar mai la intel·ligència del lector comú. De llarg, tots hi sortiríem guanyant.

**Sebastià
Alzamora**
Escriptor

Prometo que vaig mantenir la meua paraula, ço és que em mantindria absent del segon cara a cara Zapatero-Rajoy. Però succeeix amb aquests debats el mateix que amb certs partits de futbol: encara que no et vingui de gust, t'acabes assabentant fins del detall més idiota que hi van poder apreciar els observadors, com ara el caient dels vestits, el color de les corbates, o la forma en què els contendents portaven lligats els matxos. Bé, d'acord amb el parer dels experts, el polític conegut com a ZP va sortir vencedor una vegada més de la contesa. Doncs endavant les atxes, campió. Tanmateix aquesta no és la lliçó més valuosa que es va poder treure de la trobada, si més no per part dels catalans. Efectivament, si alguna cosa hi vam poder aclarir els silvestres habitants d'aquesta bruta, trista i dissortada pàtria va ser que el nostre encaix dins Espanya (una qüestió que va portar de corcoll Jordi Pujol i, d'una altra manera, Pasqual Maragall) ja està resolt. Els catalans, i qui diu catalans diu Catalunya i la llengua i la cultura catalanes, tenen a Espanya el paper de fòtil pesant, susceptible de ser utilitzat com a objecte contundent en moments d'obnubilació.

Això és el que s'ha vist en els debats dels dos dilluns anteriors, i també és el que hem pogut veure durant quatre anys llarguissims, que duen camí de multiplicar-se per dos. Alegrem-nos, catalans, que ja tenim encaix dins Espanya: som el cendrer de fang que el macarra de bar llença al cap del seu rival, just abans de pelar-lo a cops de navalla.